

Principi programskih jezikov

[Nadzorna plošča](#) / [Moji predmeti](#) / [ppj](#) / [Izpeljava tipov](#) / [Rešitve](#)

Rešitve

Za vsakega od naslednjih izrazov izpeljite njegov *glavni* tip, ali ugotovite, da ga nima. Nato preverite odgovor še v SML.

Naloga

Izpeljite glavni tip izraza

```
fn x => fn y => (x, y, y)
```

Rešitev

Uvedemo nov parameter α in zabeležimo $x : \alpha$. Funkcija ima tip $\alpha \rightarrow \beta$, kjer je β tip izraza $fn\ y \Rightarrow (x, y, y)$.

Tip izraza $fn\ y \Rightarrow (x, y, y)$: uvedemo nov parameter δ in zabeležimo $y : \delta$. Tip izraza (x, y, y) je tako $\alpha \times \delta \times \delta$. Funkcija $fn\ y \Rightarrow (x, y, y)$ ima torej tip $\delta \rightarrow \alpha \times \delta \times \delta$. Dobimo enačbo $\beta = \delta \rightarrow \alpha \times \delta \times \delta$.

V tipu $\alpha \rightarrow \beta$ zamenjamo $\beta \mapsto \delta \rightarrow \alpha \times \delta \times \delta$, da dobimo glavni tip izraza:

```
 $\alpha \rightarrow \delta \rightarrow \alpha \times \delta \times \delta$ 
```

Naloga

Izpeljite glavni tip izraza

```
fn f => fn g => f (g 42)
```

Rešitev

Uvedemo nov parameter α in zabeležimo $f : \alpha$. Funkcija ima tip $\alpha \rightarrow \beta$, kjer je β tip izraza $fn\ g \Rightarrow f\ (g\ 42)$.

Tip funkcije $fn\ g \Rightarrow f\ (g\ 42)$: uvedemo nov parameter γ in zabeležimo $g : \gamma$. Funkcija ima tip $\gamma \rightarrow \delta$, kjer je δ tip izraza $f\ (g\ 42)$. Dobimo enačbo $\beta = \gamma \rightarrow \delta$.

Tip izraza $f\ (g\ 42)$ je δ , zato mora imeti funkcija f tip $\epsilon \rightarrow \delta$, kjer je ϵ tip izraza $g\ 42$. Dobimo enačbo $\alpha = \epsilon \rightarrow \delta$.

Tip izraza $g\ 42$ je ϵ , zato mora imeti funkcija g tip $int \rightarrow \epsilon$. Dobimo enačbo $\gamma = int \rightarrow \epsilon$.

Imamo naslednje enačbe:

```
 $\alpha = \epsilon \rightarrow \delta$   
 $\beta = \gamma \rightarrow \delta$   
 $\gamma = int \rightarrow \epsilon$ 
```

Upoštevamo definicijo γ :

```
 $\alpha = \epsilon \rightarrow \delta$   
 $\beta = int \rightarrow \epsilon \rightarrow \delta$ 
```

In dobimo glavni tip celega izraza $\alpha \rightarrow \beta = (\epsilon \rightarrow \delta) \rightarrow (int \rightarrow \epsilon) \rightarrow \delta$.

Naloga

Izpeljite glavni tip izraza

```
if 3 < 5 then (fn x => x) else (fn y => (y, y))
```

Rešitev

Tip lahko izpeljemo po kosih: posebej obravnavamo pogoj $3 < 5$, kjer preverimo, da je tip `bool`, nato pa izpeljemo tipa obeh vej in ju izenačimo.

Izraz `3 < 5` res ima tip `bool`, ker `3` in `5` imata tip `int` in `<` res vrne `bool`.

Tip funkcije `fn x => x`: uvedemo nov parameter α in zabeležimo $x : \alpha$. Nato izpeljemo tip izraza `x`, ki je seveda α . Torej ima `fn x => x` tip $\alpha \rightarrow \alpha$.

Tip funkcije `fn y => (y, y)`: uvedemo nov parameter β in zabeležimo $y : \beta$. Nato izpeljemo tip izraza `(y, y)`. To je urejeni par, obe komponenti imata tip β , zato je tip urejenega para `(y, y)` enak $\beta \times \beta$. Torej ima `fn y => (y, y)` tip $\beta \rightarrow \beta \times \beta$.

Izenačimo tipa obeh vej:

$$(\alpha \rightarrow \alpha) = (\beta \rightarrow \beta \times \beta)$$

To je tudi edina enačba, ki jo moramo rešiti. Enačbo razbijemo na dve preprostejši enačbi:

$$\begin{aligned} \alpha &= \beta \\ \alpha &= \beta \times \beta \end{aligned}$$

Prva enačba nam da rešitev $\alpha \mapsto \beta$, ki jo upoštevamo v drugi enačbi:

$$\beta = \beta \times \beta$$

Ta enačba nima rešitve, ker se β pojavi na desni strani. Končni odgovor: izraz nima tipa.

Naloga

Izpeljite glavni tip rekurzivne funkcije

```
fun f x = (if x = 0 then 1 else x * f (x - 1))
```

Rešitev

Uvedemo parameter α in zabeležimo $f : \alpha$.

Izraz `fn x => if x = 0 then 1 else x * f (x - 1)` ima tip $\beta \rightarrow \gamma$, pri čemer zabeležimo $x : \beta$ in enačbo $\alpha = \beta \rightarrow \gamma$. Nato obravnavamo izraz `if x = 0 then 1 else x * f (x - 1)`.

Iz pogoja dobimo enačbo $\beta = \text{int}$.

Tip izraza `x * f (x - 1)`: izraz `x - 1` ima tip `int`, zato mora imeti `f` tip $\text{int} \rightarrow \gamma$. Dobimo enačbo $\alpha = \text{int} \rightarrow \gamma$. Po drugi strani mora zaradi množenja imeti izraz `f (x - 1)` tip `int`, torej dobimo $\gamma = \text{int}$. Preveriti moramo še, da imata obe veji pogojnega stavka isti tip in da ima pogoj `x = 0` res tip `bool`.

Glavni tip α celega izraza je tako $\text{int} \rightarrow \text{int}$.

Naloga

Izpeljite glavni tip funkcije `map`:

```
fun map f l =
  case l of
    [] => []
  | x :: xs => f x :: map f xs
```

Navodilo: uporabite pravilo za rekurzivne funkcije, ter pravila za sezname in `case`:

- prazen seznam `[]` ima tip $\alpha \text{ list}$, kjer je α nov parameter
- sestavljen seznam $e_1 :: e_2$:
  - izpeljemo tip τ_1 izraza e_1 in dobimo enačbe E_1
  - izpeljemo tip τ_2 izraza e_2 in dobimo enačbe E_2
  - Tip $e_1 :: e_2$ je $\tau_1 \text{ list}$, z enačbami E_1, E_2 in $\tau_2 = \tau_1 \text{ list}$.
- izraz `case e1 of [] => e2 | x :: xs -> e3`:
  - izpeljemo tip τ_1 izraza e_1 in dobimo enačbe E_1
  - izpeljemo tip τ_2 izraza e_2 in dobimo enačbe E_2
  - uvedemo nov parameter α , zabeležimo $x : \alpha$ in $xs : \alpha \text{ list}$, izpeljemo tip τ_2 izraza e_2 in dobimo enačbe E_3
  - Tip `case e1 of [] => e2 | x :: xs => e3` je τ_2 z enačbami $E_1, E_2, E_3, \tau_1 = \alpha \text{ list}$ in $\tau_2 = \tau_3$.

Rešitev

Tip `map` označimo z α , tip `f` z β in `l` z γ . Nato izračunamo tip izraza `case`.

Prvi primer ima tip $\delta \text{ list}$, pri čemer je δ nov parameter.

Za drugi primer moramo izračunati tip izraza $f\ x :: \text{map } f\ xs$, pri čemer uvedemo nov parameter ϵ in zabeležimo $x : \epsilon$ in $xs : \epsilon\ \text{list}$. Tip izraza $f\ x$ označimo s ϕ_1 in zapišemo enačbo $\beta = \epsilon \rightarrow \phi_1$. Tip izraza $\text{map } f\ xs$ označimo s ϕ_2 in zapišemo enačbo $\alpha = \beta \rightarrow \epsilon\ \text{list} \rightarrow \phi_2$. Tip celotnega izraza je $\phi_1\ \text{list}$, pri čemer mora veljati še $\phi_2 = \phi_1\ \text{list}$.

Tip izraza `case` je torej ϕ_2 , pri čemer morata veljati še enačbi $\gamma = \epsilon\ \text{list}$ in $\delta\ \text{list} = \phi_1\ \text{list}$.

```
 $\alpha = \beta \rightarrow \epsilon\ \text{list} \rightarrow \phi_2$   
 $\beta = \epsilon \rightarrow \phi_1$   
 $\delta\ \text{list} = \phi_1\ \text{list}$   
 $\phi_2 = \phi_1\ \text{list}$ 
```

Iz teh enačb dobimo tip funkcije `map`: $\alpha = (\epsilon \rightarrow \phi_1) \rightarrow \epsilon\ \text{list} \rightarrow \phi_1\ \text{list}$.

Zadnja sprememba: torek, 17. april 2018, 11:32

[◀ Vaje: izpeljava tipov](#)

Skok na...

[Vaje: programiranje s tokovi ▶](#)

Prijavljeni ste kot JAKOB MALEŽIČ (Odjavi)
ppj